

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	3138
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	440
Ημερομ. Κατάθεσης:	11/1/2021

Αθήνα, 8 Ιανουαρίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

ΠΡΟΣ

Τον Υπουργό Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: «Χρηματοδότηση των ΔΕΥΑ για την υλοποίηση έργων στον κρίσιμο τομέα της ύδρευσης για την εξασφάλιση της πρόσβασης σε επαρκές και καλή ποιότητας νερό για ανθρώπινη κατανάλωση».

Όπως είναι ευρέως γνωστό, το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Φιλόδημος», που είχε ωριμάσει και υλοποιήσει η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ -παρά τους δημοσιονομικούς περιορισμούς- ως έμπρακτη αποτύπωση της πολιτικής της για τη στήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αγκαλιάστηκε από το σύνολο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ανεξαρτήτως πολιτικής και κομματικής τοποθέτησης. Στους λόγους της πανθομολογούμενης επιτυχίας του Προγράμματος «Φιλόδημος» συμπεριλαμβάνονται οι θεσπισμένοι όροι που διασφάλιζαν δικαιοσύνη και ισοτιμία μεταξύ των δικαιούχων-ενδιαφερόμενων φορέων, οι διαφανείς διαδικασίες και τα αντικειμενικά κριτήρια, καθώς και η έμφαση σε στοχευμένα έργα υποδομών, με μεγάλη κοινωνική απόδοση και αναπτυξιακή προοπτική για τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έργα μικρής κλίμακας, τα οποία είχαν μείνει επί χρόνια στο περιθώριο, παρά την αναγκαιότητά τους, ενώ το Πρόγραμμα αποδεδειγμένα λειτούργησε ως «πολλαπλασιαστής» ανάπτυξης στις τοπικές κοινωνίες.

Ένας από τους άξονες προτεραιότητας του «Φιλόδημου» ήταν η «Βελτίωση των Υποδομών των Δικτύων Ύδρευσης» με στόχο την πρόσβαση όλων των πολιτών σε καθαρό και υγιεινό πόσιμο νερό σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και με επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δράσεις την κατασκευή νέων εξωτερικών δικτύων και έργων επέκτασης, την αναβάθμιση εσωτερικών δικτύων διανομής πόσιμου νερού, την κατασκευή υποδομών αποθήκευσης και διανομής, την κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας πόσιμου νερού, την προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου διαρροών, εγκαταστάσεις αφαλάτωσης, δράσεις ΑΠΕ για την ενεργειακή αυτονομία των εγκαταστάσεων, κλπ. Έχοντας δε, θεσπίσει τον «Φιλόδημο» στο πλαίσιο ενός ολιστικού και συνεκτικού στρατηγικού σχεδιασμού, στις σχετικές προσκλήσεις που εκδόθηκαν ορίστηκε ότι το φυσικό αντικείμενο των έργων και προμηθειών πρέπει να ανταποκρίνεται σε μία ολιστική προσέγγιση επίλυσης ιεραρχημένων υδρευτικών

προβλημάτων, να είναι συμβατό με το οικείο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), τις κατευθύνσεις και αρχές της Οδηγίας – Πλαίσιο για τα ύδατα καθώς και των λοιπών Οδηγιών που σχετίζονται με τη διαχείριση υδάτων, να χαρακτηρίζεται από λειτουργικότητα και βιωσιμότητα και να συμβάλει στην πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό για ανθρώπινη κατανάλωση.

Στον κρίσιμο τομέα **του πόσιμου νερού**, που αποτελεί βασικό ζωτικό και δημόσιο αγαθό, είναι γνωστό ότι από τον Φεβρουάριο του 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνέχεια της **μαζικής ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Right2Water»** (δικαίωμα στο νερό), υπέβαλε πρόταση για την αναθεώρηση της σχετικής Οδηγίας και κατόπιν επίτευξης συμφωνίας των κρατών μελών σε επίπεδο Συμβουλίου, **στις 15 Δεκεμβρίου** το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη συμφωνία για τους νέους κανόνες. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, το 2018-2019 οπότε και έγιναν οι κύριες διαπραγματεύσεις για τις προβλέψεις της νέας Οδηγίας, επέμεινε σε όλα τα Συμβούλια Υπουργών Περιβάλλοντος να συμπεριληφθεί στη νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία η ρητή υποχρέωση των χωρών να διασφαλίσουν την ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών σε καθαρό και οικονομικά προσιτό πόσιμο νερό, έως το 2030, ακριβώς όπως επιτάσσουν και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Πλέον, η νέα Οδηγία στοχεύει **σε ασφαλέστερη πρόσβαση στο νερό για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες** θεσπίζοντας την υποχρέωση των κρατών μελών να βελτιώνουν ή να διατηρούν την πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό για όλους, με έμφαση στις ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες (πρόσφυγες, νομαδικές κοινότητες, άστεγοι και Ρομά) και διασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλά πρότυπα σύμφωνα με τη φιλοδοξία **μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες**, που εξαγγέλθηκε στην **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία**, ενώ σύμφωνα με την Επιτροπή η χαμηλότερη κατανάλωση εμφιαλωμένου νερού θα μπορούσε να οδηγήσει τα νοικοκυριά της ΕΕ να εξοικονομούν πάνω από 600 εκ ευρώ ετησίως. Η μεγαλύτερη εμπιστοσύνη των πολιτών στο νερό της βρύσης μπορεί, επίσης, να οδηγήσει σε μείωση του αριθμού των πλαστικών μπουκαλιών που θα συμβάλλει και στη μείωση της ρύπανσης των θαλασσών. Η εφαρμογή της νέας Οδηγίας (που θα ενσωματωθεί εντός της επόμενης διετίας και θα αποτελέσει εθνικό δίκαιο) προφανώς θα δημιουργήσει μια σειρά υποχρεώσεων για τα κράτη μέλη και χρηματοδοτικές ανάγκες για την υλοποίηση έργων υποδομών από Δήμους και ΔΕΥΑ και προς τον σκοπό αυτό απαιτείται η χάραξη μιας ολιστικής στρατηγικής.

Αν και η κυβέρνηση της ΝΔ –με προφανώς μικροκομματικές και παλαιοκομματικές τακτικές που ουδόλως ακολουθούν σύγχρονες πολιτικές διακυβέρνησης– κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια να αποσυνδέσει τον **«ΦιλόΔημο»** από την περίοδο διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, αλλάζοντας κατ' αρχάς όνομα στο Πρόγραμμα, δηλώσαμε εξ αρχής ρητά ότι δεν θα συρθούμε σε μικροκομματικές τακτικές αλλά θα παρακολουθούμε στενά τη μετεξέλιξη του **«ΦιλόΔημου»** μέσα από το αναβαπτισθέν Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» ασκώντας γόνιμη κριτική προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχεια της υλοποίησης ενός τόσο αναγκαίου για την τοπική αυτοδιοίκηση προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρούμε κάποιες εξελίξεις που προκαλούν τουλάχιστον

προβληματισμό και εγείρουν ερωτήματα σχετικά με τις διαδικασίες ένταξης έργων, την επάρκεια των πόρων κ.λπ.

Ένα Πρόγραμμα με αναπτυξιακούς στόχους για την τοπική αυτοδιοίκηση και επίκληση στην αλληλεγγύη, την ισόρροπη ανάπτυξη και ενδοπεριφερειακή συνοχή οφείλει να λαμβάνει υπόψη την ιεράρχηση αναγκών με αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια και το εκτιμώμενο κόστος των έργων ούτως ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος εξάντλησης των πόρων του προγράμματος, ιδίως όταν πρόκειται για έργα ζωτικής υποδομής και υψηλής κοινωνικής ωφέλειας όπως είναι τα έργα ύδρευσης. Επισημαίνεται, εδώ, ότι στο Πρόγραμμα «**ΦιλόΔημος**» εφαρμοζόταν ανώτατο όριο ύψους 3 εκ. ευρώ στην Πρόσκληση για έργα ύδρευσης, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στην συντριπτική πλειοψηφία των Δήμων και ΔΕΥΑ να προσέλθουν με λελογισμένες, προτεραιοποιημένες προτάσεις που αντιμετωπίζουν ακριβώς την υπέρτατη ανάγκη εξασφάλισης σύγχρονων υδρευτικών δικτύων και υποδομών σε οικισμούς και περιοχές που ακόμα, στην Ελλάδα του 2020, δεν έχουν πρόσβαση σε επαρκές πόσιμο νερό. Αντιθέτως, στο Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», παρότι το κριτήριο αυτό προτάθηκε από τους θεσμικούς εκπροσώπους των φορέων της Αυτοδιοίκησης όπως η ΕΔΕΥΑ και η ΚΕΔΕ, δεν υιοθετήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών.

Με τα μέχρι τώρα δεδομένα φαίνεται ότι η λειτουργία και οι όροι του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» ευνοούν **τον ανταγωνισμό μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων** και η εξέλιξη αυτή θα υπονομεύσει την προσπάθεια της Αυτοδιοίκησης και ιδίως των ΔΕΥΑ που επιδιώκουν τον εκσυγχρονισμό των υποδομών τους με ίσους όρους, αμεροληψία και ορθολογικά κριτήρια.

Είναι ενδεικτικό ότι **στις 15 Δεκεμβρίου** ανακοινώθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών Παναγιώτη Θεοδωρικάκο, σε πανηγυρικούς τόνους και παρουσία του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών Κώστα Καραμανλή (αναρμόδιου θεσμικά αλλά με σχέση εντοπιότητας) και του Δημάρχου Σερραίων Αλέξανδρου Χρυσάφη, η ένταξη της πρότασης της ΔΕΥΑ Σερρών για έργο ύδρευσης στο πλαίσιο του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης», προϋπολογισμού 22.190.000 ευρώ, η οποία χαρακτηρίστηκε ως «πανευρωπαϊκή καινοτομία», αφού περιλαμβάνει αντικατάσταση 50.000 παλαιών υδρομέτρων. Η συγκεκριμένη πρόταση υποβλήθηκε στο πλαίσιο Πρόσκλησης του Προγράμματος για υποδομές ύδρευσης, συνολικού προϋπολογισμού 300 εκ ευρώ, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων την 31^η Δεκεμβρίου 2020.

Πέρα από το γεγονός ότι ψηφιακά υδρόμετρα τοποθετούνται στη χώρα από το 2016 και κυρίως πέρα από τις επικοινωνιακές φιέστες στο πλαίσιο άσκησης της πολιτικής με όρους παλαιοκομματικούς και την ένταξη έργων να λαμβάνει χώρα σε γραφεία υπουργών, που ως εικόνα μας παραπέμπει σε άλλες εποχές και αντιλήψεις, που θεωρούσαμε ότι έχουν πια ξεπεραστεί, εγείρονται σημαντικά ερωτήματα σε σχέση με την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος, τις διαδικασίες αξιολόγησης των προτάσεων και την εξασφάλιση της επάρκειας των πόρων. Σύμφωνα με την νομοθεσία που διέπει την υλοποίηση του Προγράμματος, προβλέπεται ότι τα έργα εντάσσονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών εφόσον έχει προηγηθεί εισήγηση της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ προς την Επιτροπή του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, η

οποία ελέγχει αν πληρούνται τα βασικά κριτήρια επιλογής και εισηγείται με τη σειρά της στον Υπουργό την ένταξη ή απόρριψη της πρότασης. Επιπρόσθετα, δημιουργείται προβληματισμός για τα κριτήρια που ελήφθησαν υπόψη για την ένταξη του έργου καθώς και ως προς το ύψος του προϋπολογισμού και με τι τρόπο θα επηρεάσει την ένταξη άλλων έργων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης.

Επειδή προοιωνίζονται δυσμενείς εξελίξεις για τους Δήμους, τις ΔΕΥΑ, αλλά και γενικότερα για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Επειδή η ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτέλεσε στρατηγικό στόχο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, ενώ το Πρόγραμμα «Φιλόδημος» χαρακτηρίστηκε από το σύνολο της Αυτοδιοίκησης ως το πιο δίκαιο Πρόγραμμα των τελευταίων ετών, στο οποίο εντάχθηκαν 502 έργα χωρίς επικοινωνιακές φιέστες και πομπώδεις εξαγγελίες, χωρίς να υπάρξει ούτε μια καταγγελία ή διαμαρτυρία από την πλευρά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επειδή τα έργα που αφορούν τον τομέα της ύδρευσης αποτελούν ζωτικής σημασίας έργα στο πλαίσιο της εξασφάλισης πρόσβασης όλων των πολιτών σε ασφαλές πόσιμο νερό.

Επειδή στη συντριπτική πλειοψηφία των Δήμων της χώρας υπάρχουν δεκάδες χιλιόμετρα πεπαλαιωμένων δικτύων ύδρευσης από αμιαντοτσιμεντοσωλήνες και περιοχές που εν έτει 2020 δεν έχουν πρόσβαση σε κατάλληλο και επαρκές πόσιμο νερό.

Επειδή επανειλημμένα ο Υπουργός Εσωτερικών αρνήθηκε να προσκομίσει στη Βουλή τα έγγραφα της συμφωνίας χρηματοδότησης με την ΕΤΕπ και τα παραστατικά πίστωσης του λογαριασμού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων παραβιάζοντας ευθέως τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής περί αίτησης κατάθεσης εγγράφων.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Πώς θα διασφαλισθεί η χρηματοδότηση του συνόλου των άμεσων και σοβαρών επενδυτικών αναγκών των Δήμων και των ΔΕΥΑ σε έργα ύδρευσης με στόχο την εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση και με τι κριτήριο θα ιεραρχηθούν οι προτάσεις εφόσον δεν υφίσταται ανώτατο όριο προϋπολογισμού και οι σχετικοί πόροι είναι συγκεκριμένοι;
2. Ποια η τύχη των προτάσεων των ΔΕΥΑ που δεν θα ενταχθούν σε περίπτωση εξάντλησης των πόρων του Προγράμματος; Σε ποιες ενέργειες θα προβεί ο κ. Υπουργός εφόσον ανακύψει τέτοιο ζήτημα;
3. Ποια διαδικασία ακολουθήθηκε για την αξιολόγηση του ανωτέρω αναφερόμενου έργου με δικαιούχο την ΔΕΥΑ Σερρών και προϋπολογισμό 22 εκ ευρώ περίπου πριν την ανακοίνωση της ένταξης του έργου;

Αίτημα Κατάθεσης Εγγράφων (ΑΚΕ):

- Να προσκομισθούν τα έγγραφα με την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης του άρθρου 69 του ν. 4509/2017 αυτής προς τον Υπουργό Εσωτερικών για την ένταξη του έργου αντικατάστασης υδρόμετρων με δικαιούχο τη ΔΕΥΑ Σερρών και προϋπολογισμό 22 εκ ευρώ.
- Να προσκομισθούν τα έγγραφα της συμφωνίας χρηματοδότησης με την ΕΤΕπ και τα παραστατικά που αποδεικνύουν την πίστωση του λογαριασμού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Οι ερωτώντες βουλευτές

**Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Αβραμάκης Ελευθέριος
Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη
Αλεξιάδης Τρύφωνας
Αναγνωστοπούλου Αθανασία(Σία)
Αυλωνίτης Αλέξανδρος -Χρήστος
Βαγενά Άννα
Βαρδάκης Σωκράτης
Γιαννούλης Χρήστος
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Καρασαρλίδου Φρόσω
Κασιμάτη Νίνα
Κατρούγκαλος Γιώργος
Καφαντάρη Χαρά
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χάρης
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παπαδόπουλος Σάκης
Πέρκα Θεοπίστη
Πούλου Γιώτα
Ραγκούσης Γιάννης
Σκούφα Μπέττυ
Συρμαλένιος Νίκος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φάμελλος Σωκράτης**

Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτρης
Χαρίτσης Αλέξης
Χατζηγιαννάκης Μίλτος
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος